

ปีใหม่กับ Stroke Fast Track

สภ.อุว.สมศักดิ์ เกียมเก่า สาขาประสาทวิทยา ภาควิชาอายุรศาสตร์

กลุ่มวิจัยโรคหลอดเลือดสมอง ภาควิชาอายุรศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

1 ปีผ่านไปอย่างรวดเร็วจากปี 2556 เปลี่ยนเป็นปี 2557 ตลอดระยะเวลา 365 วันที่ผ่านมานั้น มีหลายสิ่งหลายอย่างที่เกิดขึ้นกับระบบบริการ stroke fast track โรงพยาบาลศรีนครินทร์และเครือข่ายบริการโรคหลอดเลือดสมองครบวงจร เขตพื้นที่บริการสาธารณสุข สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติเขต 7 ร้อย-แก่น-สาร-สินธ์ ผมขอสรุปเหตุการณ์ต่าง ๆ เพื่อเป็นสิ่งที่เตือนใจเราว่า ทุก ๆ วันที่ผ่านไปนั้น ทีมสุขภาพของเรานั้นได้ทำกิจกรรมที่ก่อให้เกิดประโยชน์กับประชาชน ดังนี้

1. ขยายบริการการให้ยาละลายลิ่มเลือด โดยโรงพยาบาลที่สามารถให้ยาละลายลิ่มเลือดได้ ได้แก่ โรงพยาบาลศรีนครินทร์ โรงพยาบาลขอนแก่นโรงพยาบาลมหาสารคาม โรงพยาบาลร้อยเอ็ด โรงพยาบาลกาฬสินธุ์ โรงพยาบาลชุมแพ โรงพยาบาลกุฉินารายณ์ โรงพยาบาลราชพฤกษ์ (เอกชน) โดยมีโรงพยาบาลโกสุมพิสัย โรงพยาบาลเกษตรวิสัย และทุกโรงพยาบาลชุมชนใน 4 จังหวัดข้างต้นอยู่ในเครือข่ายการให้บริการโรคหลอดเลือดสมองครบวงจร รวมทั้งโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (รพ.สต) ทุกแห่งก็อยู่ในเครือข่ายดังกล่าวด้วย

2. โรงพยาบาลและทีมสุขภาพในเครือข่ายฯ ได้ร่วมประชุมเพื่อพัฒนาระบบการให้บริการ

ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น จากข้อมูลการได้รับยาละลายลิ่มเลือดของผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมองที่ได้รับยาละลายลิ่มเลือดในปี 2556 มีผู้ป่วยทั่วประเทศได้รับยาละลายลิ่มเลือดร้อยละ 2.7 และในเขตบริการ สปสช. เขต 7 ได้รับยาละลายลิ่มเลือดร้อยละ 4.6 โดยมีอัตราการเสียชีวิตต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของทั่วประเทศ

3. เครือข่ายการให้บริการฯ ได้พัฒนาระบบการให้บริการและจัดตั้ง stroke unit และ stroke corner ที่สมบูรณ์แบบและได้มาตรฐาน โดยการจัดสรรงบประมาณจาก สปสช. เขต 7 ได้จัดซื้ออุปกรณ์ที่จำเป็นได้แก่ syringe pump, monitor EKG, เครื่องซั่งน้ำหนัก, เตียงผู้ป่วยปรับด้วยไฟฟ้า โรงพยาบาลศรีนครินทร์ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ได้เปิด stroke unit เมื่อวันที่ 18 กรกฎาคม 2556 จำนวน 10 เตียง พร้อมให้บริการผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมองทั้งชนิดขาดเลือด เลือดออกในสมอง และพร้อมเป็นที่ฝึกอบรมดูงานด้านการรักษาพยาบาลผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมองระดับภูมิภาคและระดับชาติ

4. ได้จัดการประชุมวิชาการด้านการพยาบาลผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมองสำหรับพยาบาลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และผู้สนใจจากทั่วประเทศ ซึ่งก็มีผู้เข้าร่วมอบรมเกินความ

คาดหมาย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการเพิ่มพูนทักษะในการดูแลรักษาผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมองให้มีประสิทธิภาพดีขึ้น

5. ได้จัดทำหนังสือคู่มือการบริการโรคหลอดเลือดสมอง แผ่นพับ ปฏิทิน หนังสือ 10 เรื่อง และหนังสือให้ความรู้เกี่ยวกับโรคหลอดเลือดสมอง

6. ได้รับทุนวิจัยจากมหาวิทยาลัยขอนแก่น จำนวน 1 ล้านบาท นำมาศึกษาวิจัยเกี่ยวกับโรคหลอดเลือดสมอง การเผยแพร่ความรู้ การสร้างเครือข่าย เพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่อันเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาระบบการดูแลรักษาผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมองให้ดียิ่งขึ้น รวมทั้งการป้องกันและคัดกรองโรคหลอดเลือดสมองด้วย

7. ได้ดำเนินการจัดอนุสิทธิบัตรเครื่องชั่งน้ำหนัก (อยู่ระหว่างรอผลการพิจารณา)

8. ได้ร่วมมือกับเครือข่ายการบริการโรคหลอดเลือดสมอง เขต 8, 9 และ 10 ในการสร้างเครือข่ายครบวงจรและไร้รอยต่อในภาคอีสาน โดยมุ่งหวังให้ผู้ป่วยในภาคอีสานที่เกิดอาการของโรคหลอดเลือดสมองได้รับโอกาสในการรักษาอย่างทันเวลา โดยไม่มีข้อจำกัดในเขตพื้นที่การให้บริการและสิทธิการรักษา

9. ได้ร่วมมือกับกรมการแพทย์ในการจัดทำ service plan ของกระทรวงสาธารณสุข โดยเป็นการร่วมมือกันระหว่างเครือข่ายการให้บริการโรคหลอดเลือดสมองครบวงจร สปสช. และกระทรวงสาธารณสุข

10. ได้กำหนดแนวทางการทำงานในปี 2557 โดยมี 3 ตัวชี้วัดหลัก คือ

1. ร้อยละของผู้ป่วยโรคสมองขาดเลือดได้รับยาละลายลิ่มเลือดร้อยละ 6

2. ร้อยละของผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมองเฉียบพลัน ได้รับการตรวจเอกซเรย์คอมพิวเตอร์สมองร้อยละ 90

3. ร้อยละของผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมองเฉียบพลันได้รับการทำกายภาพบำบัดร้อยละ 80

โดยกิจกรรมที่จะนำไปสู่ความสำเร็จของ 3 ตัวชี้วัดหลัก คือ

1. การฝึกอบรม รพ.สต. ทั่วทั้ง 4 จังหวัด ให้ครอบคลุม ร้อยละ 80

2. จัดทำสื่อการให้ความรู้ สร้างความตระหนักเพื่อการปฏิบัติตัวที่ถูกต้องเมื่อเกิดโรคหลอดเลือดสมอง

3. จัดประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างทีมผู้ให้บริการ

4. จัดทำระบบให้ข้อมูลย้อนกลับต่อสาธารณสุขอำเภอ เพื่อให้ทางเจ้าของพื้นที่ทราบว่ามีผู้ป่วยรายใหม่เกิดขึ้น และเข้าสู่ระบบบริการ stroke fast track ทันเวลาหรือไม่ รวมทั้งเป็นการส่งต่อข้อมูลการดูแลต่อเนื่องด้วย

สุดท้ายผมขอขอบคุณทีมสุขภาพทุกท่านที่ร่วมแรงร่วมใจทุ่มเท เสียสละในการทำงาน ดูแลรักษาผู้ป่วย พัฒนาระบบบริการอย่างดี โดยไม่หวังผลตอบแทนใด ๆ นอกจากหวังว่าผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมองจะได้รับการรักษาที่ดีที่สุด